

WPROWADZENIE

Niniejszy tom dedykowany jest dr hab. Elżbiecie Psyk-Piotrowskiej, prof. nadzw. UŁ, z okazji jubileuszu 45-lecia pracy zawodowej w Katedrze Socjologii Wsi i Miasta Uniwersytetu Łódzkiego.

Zainteresowania badawcze Elżbiety Psyk-Piotrowskiej koncentrują się wokół problematyki społeczności lokalnych, sektora uspołecznionego i przekształceń własnościowych w rolnictwie uspołecznionym, społecznych problemów mieszkańców i mieszkańek wsi, w tym bezrobocia kobiet i młodzieży, mechanizmów aktywizujących społeczności lokalne, w tym podejścia LEADER i odnowy wsi. W kręgu tych zainteresowań znajduje się również problematyka edukacji dzieci i młodzieży zamieszkujących na polskiej wsi.

Efektom pracy naukowej Jubilatki jest m.in. opublikowanie ponad 90 artykułów i monografii oraz 22 raportów badawczych. Powstały one z jednej strony na kanwie badań własnych, w tym finansowanych ze środków Narodowego Centrum Nauki (projekt pt. „Struktura i uwarunkowania kapitału społecznego lokalnych grup działania”) i Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA (projekt pt. „Uwarunkowania i mechanizmy zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich – ocena postaw młodzieży wiejskiej w Polsce w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz możliwości ich wykorzystania dla rozwoju lokalnego”). Z drugiej zaś strony prace naukowe Jubilatki prezentują wyniki badań zespołowych, zarówno realizowanych w Polsce (m.in. projekt pt. „Diagnoza sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich w Polsce”), jak i w innych krajach dzisiejszej UE (m.in. projekt pt. „Sociétés locales et territoires ruraux en Europe de Centre-Est: les enjeux de la transition” kierowany przez prof. Marie-Claude Maurel z Université Paul Valéry w Montpellier czy też projekt pt. „Les acteurs du développement local à l’épreuve du modèle européen” (PICS 3138) koordynowany w Polsce przez prof. dr hab. Marię Halamską).

Istotną część pracy zawodowej Jubilatki stanowiła działalność dydaktyczna, której efektem było m.in. wypromowanie około 400 magistrów i licencjatów oraz czterech prac doktorskich, jak również organizacyjna (w tym opracowanie programu specjalizacji studiów zaocznych na kierunku socjologia, organizacja licznych praktyk dla studentów, hospitacji, wyjazdów terenowych).

Elżbieta Psyk-Piotrowska wielokrotnie była nagradzana za swoją działalność naukowo-dydaktyczno-organizacyjną (m.in. złotym „Medalem za Długoletnią Służbę” przyznany przez Prezydenta Rzeczypospolitej, nagrodą Rektora

Uniwersytetu Łódzkiego za całokształt dorobku, Złotą Odznaką Uniwersytetu Łódzkiego). Ten dorobek jest doceniany nie tylko przez społeczność akademicką, ale również przez praktyków, o czym świadczy zapraszanie Jubilatki do współpracy przez liczne instytucje i organizacje działające na rzecz rozwoju polskiej wsi.

Wokół problemów tego rozwoju od zawsze koncentrowały się zainteresowania badawcze Elżbiety Psyk-Piotrowskiej, w związku z czym w niniejszym tomie poddano rozważaniom jego różne aspekty. Czytelnik znajdzie tu teksty poświęcone takim zagadnieniom badawczym, jak: przestrzenne zróżnicowanie struktury społecznej mieszkańców wsi, wizerunek kontrurbanizacji w Polsce (na przykładzie wybranego cyklu reportaży), relacje między sektorem organizacji pozarządowych a samorządami lokalnymi, społeczna odpowiedzialność biznesu na wsi, aktywizacja społeczności lokalnych w obliczu likwidacji szkół na obszarach wiejskich oraz znaczenie programu odnowy wsi dla jej rozwoju. Tom zamykają dwa artykuły przeglądowe dotyczące zmiany paradygmatu rozwoju obszarów wiejskich oraz zróżnicowania współczesnych studiów nad tymi obszarami.

Pracownicy Katedry Socjologii Wsi i Miasta Uniwersytetu Łódzkiego składają Szanownej Jubilatce serdeczne podziękowania za wkład w rozwój Katedry i pełnienie roli mentorki dla młodych socjologów wsi.